

A Boldogsághonvéd

Előfizetési ár:
Egy évre 4 kor. 80 fill. Fél évre 2 kor. 40 fill.
Negyed évre 1 korona 20 fillér.

Megjelenik
minden hó 1-én és 15-én.

A lap jövedelme az ezred hadi özvegy
és árva alapját gyarapítja.

Uj év — uj reménység.

Életünk újabb stációjához érkezünk. Egy új év ködös, bizonytalan küszöbét léptük át, hogy megbirkózzunk az új hetek, hónapok eseményeivel, bajaival, nélkülözéseivel, szenvedéseivel. Sorsunk, mely dobál minket, talán újabb megpróbáltatások elé állit sorompóba, vagy talán a boldogságot tartja kezében, hogy megkínáljon édességével.

De bárhogyan is fordul sorsunk, bár mit is takargat ez az új év, annyi azonban bizonyos, hogy nem tudja oly nagyon befedni arcát, hogy a réseken meg ne lássuk sorsunk gépezetének működését, ha csak nagy vonásokban is. Ez a bepillantás reményteljes gondolatokat ébresztget bennünk, elút a többi évek karakterétől.

Még két évvel ezelőtt, még mult uj évkor a teljes sötétség és kilátástalan, kintakozatlanság bizonyosságával indultunk utunknak, addig ma mindenütt a remény hóvirágai dugják ki fejcskékjüket a dermetté fagyott föld alól.

Tudjuk jól, hisz mindenikünk érzi, óhajtja és kívánja a mai reménységek szimbolumát: a *békét!*

Ez a szó mozgatja az emberek idegeit, ez ad életet a szántóvetőnek, hogy megmunkálhassa jól a földjét és ez a szó, ez a gondolat s a gondolatnak lendő megtestesülése add reményt, kitartást, bátorságot minékünk, katonáknak nehéz küzdelmeink közepette.

Béke: négy betű és mégis egy új világot, egy új világ boldogságát, örömet foglalja magába.

Más lapok hasábjain ilyenkor méltatni szokták az elmúlt év kiemelkedő eseményeit, elmondják, hogy — mint volt: nekünk azonban — az 1918-iki új év küszöbén — nem az elmúltak megelevenítése fogamzott meg agyunkban, hanem a *jövő*, a távoli, a bizonytalan, de a mégis reményteljes jövő foglalta le gondolatainkat.

A multat dicsőségesen felépítettük; tettek szóltak, erősködtek, kihúzott meljünkre büszkeséggel üthetünk és nem kis önérzettel mutogathatjuk sebeinket. A multnak házát felépítettük s most a jelenben fogjunk hozzá, hogy a jövő épületeinek biztos alapköveit lerakjuk.

Békét akarunk mi, békét akarunk vezéreink, békét akarunk politikusaink és

emlékezzünk a trónbeszédre, melyben szeretett Károly királyunk dobta oda miközben a béke gondolatát és ellenségeinket felhívta, hogy szüntessék meg a vérontást, szüntessék meg a haragot, szüntessék meg az ellenségeskedést és lássanak egy szebb jövő fundamentumának megalapozásához.

Az elvetett gondolatmag most kel ki s a virágfakadást szivelszorulással, lélegzet visszafojtva lessük.

Az ezerkilencszáztizennyolcadik év úgy mint a többi hidegben, téiben köszöntött mireánk, mi mégis tavaszi fuvalmakat érzünk s hisszük, hogy ez az új év hozza meg álmaink legszebbjét, az embereket megváltó, a nélkülözéseket elfelejtető, a gondnélküliséget hozó boldogságos boldogságot: *a békét.*

De addig, míg meg nem valósul az Ige, de addig míg testet nem ölt a Reménység... igenis addig tanítson meg mindannyiunkat ez az év — úgy mint a többi esztendő — tünni, szenvedni.

Tanítson meg mindannyiunkat, kik itt állunk a lövészárokban, s kik otthon van-

nak, s végzik kötelességüket arra, hogy értékelni tudjuk az elkövetkezendő békét.

Legyen tehát az 1918-ik esztendő a béke, a reménység és a kitartás éve.

Kabulisztán és fejedelme.*

Irta: Külliki.

India nem a romantika országa többé. Kiüldözte a vasut, megrendszabályozta az angol kultúra és civilizatio. Elmenekült a szomszédba, Kabulisztánba, ahol a pastúk¹, a természet vad gyermekei még tudják, hogy mi a szabad élet. A pastúk törzrendszerben élő katonai nép, amelynek egyrésze angol, a másik része az emir szolgálatában van, nagyobb részük azonban szabad haramzada (haramia) életet él, saját szakállára verekszik, megtámadva békés utasokat, kereskedőket.

Kabulisztánban még mindig a régi világ kísért. Amit mi a történelemből ismerünk — náluk élő valóság. Mikor a büszke mazar törzsbeli felül a lovára, Petneházy hajdui jutnak az eszünkbe. Ruhája atillaszerű kabát, telve sujtásokkal, szoknyagatyja, csizma, óriási

* Kabulisztán = Afganisztán.

¹ Pastúk = afgánok.

Játék

három jelenetben,

melyekben csakis mesébe való dolgok vannak az Életről, Szerelmről s a Nőről.

Irta: Freiwirth László.

SZEREPLŐK:

A Baba: (Szimpla kis teremtés. A lényege: két fűcska, madzaggal keresztbekötve. Két egyforma hosszú rész a két karja. Pikáns dolog lehet folyton ölelésre tárt karokkal élni. De a kis nőnek tetszik így az élet. Mintha némely élő hölgytársától látta volna... A másik fűcska adja a fejet, törzset. Önagsága formáit puha békés vatta domborítja és színes, finom selyemdarabkába van öltöztetve: halovány sárga kimonóba. Pici melle alatt széles, ragyogó zöld selyem öv. A feje — igen elmésen — úgy van megkötve egy piros selyemszállal, mint a befőttes üveget szokták. Hajat, arcot kiki képzeljen hozzá. Az alkotója talán félt, hogy baj lesz belőle, ha nem sikerül elég szépné, mert e rejtélyes Szépség nem rendelkezik fentebbi cikkekkkel. A ruha selymének színei még élénkek, ragyognak s valami megdermedt, édeskés parfümillat ül a ráncok közt. Baba a saját egy lábán nem állhat meg. Azonnal elbukik bájos esettlenséggel — ahogyan csak leány tudhat. Még ha rongyból van is...)

A Granátos. (Tömzsi emberke ő. Szép, tuli-pi-

rosra, meg hupi-kékre van festve és délceg fekete bajusza keményen mered a füle és szeme közé. Am sok helyütt kopott a máz és ott előtt a szürke, unalmas ólom.)

A Pierot. (Kifogástalan gentleman. Ő már hivatalos babagyárban született. A keze-lába mozog minden irányban. Háta kissé görnyedt; a megjelenéséből rezignáció árad. Mintha egy csendes öbégátás volna az egész alak: „haja, bizony ez az élet...“)

A Medvécske. (Kócos, barna legény. Két fekete gombszeme alig látszik ki a bundájából. Ha meglöki bukfcenet hány. Ez az egész tartalma. De erre azután büszke is.)

Szín:

Egy hadi jótékonykodási egyesület irodája. Annak is az egyik sarka. Ez az egyesület aképen jótékonykodik, hogy összekéregget kijátszott játékbábukat és szétosztja azokat újból. Így lejjebb szállnak a bábuk egy kaszttal. Mikor a függöny felgördül, a Baba, Pierot és a Granátos a falhoz támaszkodva állanak. Középen a Baba. Medvécske előttük ül. Esteledik.

I. JELENET.

Összes szereplők. Csengő, meleg babakacagás.

Baba: (Affektál, raccsol.) De uhaím, ez hém komikus így és unalmas. Mutakozzának be!

Granátos: (Restelkedve a feledékenyséért.) Bájós Dáma! Dmdkr Bmrrr vagyok. Granátos kapitány.

Baba: (Bólint lassan, elegánsan.) Öhvendek. És Ön?

turbán, ami süvegnek néz ki, hatalmas forgóval. Haja elől fonatos. Oldalsziján az elmaradhatlan tapló, kova készség, zacskó. A lószerszám csupa sallang. Főfegyvere a görbe kard.

A gyalog harcolók kovás bandúkjával (puska) vannak felszerelve, hatalmas pisztolokkal, törökkel. Némelyik puzdrát, tegezt, paizsot visel.

Főfoglalkozásuk a rablás. Messze elkalandoznak a kirgiz és turkesztáni határra. Felkeresik az angolokat is, sok bajt okozva a Tommyknak. Vad, fanatikus népség, a ferenginek² nem ad pardont. Jellemzi gyűlöletüket, hogy amikor Smidt A. angol tigrisölő felkereste országukat, 130-nál több tigrist ejtett el — kelepcebe csalták a pastúk és megölték.

A jó pastú — ha szabad ideje van — hukázik (pipázik), célba lövöldöz, a lovával bibelődik. A házi dolgot elvégzik az asszonyok, meg a szolganépség. Ami földmivelés és kereskedelem tengődik náluk, nagyon is alacsony nivón áll.

Mikor V. György durbárját (diszmenet, procesz-szió) tartotta Calcuttában, a felvonuló katonaság közt 300 pastú volt, akik a többiektől eltérően karutáncot roptak, amit érdekessé tett, hogy este tűzvilág mellett táncoltak.

² Ferengi — európai.

Az emir országát jótékony homály fedi. Sohasem lehet tudni, hogy mi történik odaát, pedig ezt a szomszédokban mondják, mese Indiában. Az angol lapok nem hozhatják előbb az afgán szenzációkat, mint négy-öt hét múltán, amikor mellékutakon kiszivárogtatott a hír, kiptatan a titok. Ha forrongás van Kabulisztánban az emir 300 alattvalójának kitépeti a nyelvét, egypár százat ágyúból lövet ki. Így lesz csend és rend Afganisztánban.

Ritka holló a pastúk között az európai. Bajos eljutni Kabuliba vagy Gázuiba. Élelmet, vizet nem kap, rá leselkedik a betegség sokfélesége, a szegény légények és a dúvadak. Hű kisérije az élősdiék milliós serege, meg kell birkóznia a nap forróságával, az éjjel fagyos hidegével. Mindenki a saját szakállára kockáztatja életét, felelősséget nem vállal érte az indiai kormány. A konsulok intik alattvalóikat, hogy ne üljenek fel a csábos ígéreteknek, amivel Afganisztánba csalják, mert pórtul járnak. Egy osztrák mérnök, aki gyorsan akart meggazdagodni, tervbe vette, hogy felkeresi az emir udvarát. Bejutott. Minden úgy ment, mint a karikacsapás, két éven belül tőkepenész lett. Egy napon honvágya támadt, tehát kérte a fejedelmet, engedje haza. — Jól van szögám mehetsz, de az életedért nem állok jót. Sőt ajánlom ne menj sehová, hanem maradj a palotádban és érezd jól magad továbbra is feleséged körében.

Pierot: *(Mereven megbiccinti a derekát.)* Pierró.

Baba: No és maga kis bohzas bahátom?

Medvécske: *(Igen csási képet vág s ijedten bámul körül.)* Baba mosolyog, erre Medvécske hirtelen bukfcencet hány.)

Az egész társaság kacagni kezd. Az utcán most gyújtottak meg minden 20-ik gázlámpát s az egyik — a mese kedvéért — a szobába veti sárga, foltos fényét. A sarok hangulata melegeedik.

Baba: Ách kedves Ghánátos Uham, hisz Ön nem szálónképes. Hol hagyta a ballábát?

Gránátos: *(Báttran, hangosan vágja ki)* A csatában.

Baba: *(Jobbra, balra bólogatja a fejét, összecuscsoritja a száját)* Ccc, cc, hm, a csatában? És hogyan?

Gránátos: Utánavágot a gazdám a gonosz Cicanak.

Baba: *(Csúfondárosan kacag.)* No nézd csak! Azután miétt volt gonosz az a Szisza?

Gránátos: *(A szivébe nyilatik a kérdés. Egyszer már — valamikor — mintha neki is eszébe jutott volna ez, de hamar kiment a fejéből. Most azonban érzi, hogy az igen fontos dolog lehet ám, hogy miért is volt gonosz az a Cica? Hisz azelőtt sohasem látta, neki nem vétett semmit és ő mégis milyen elszántan röpült utána. Látja, hogy Baba és Pierot milyen figyelemmel lesik a szavát; zavarba jön, a homloka kifényesedik, apró fes-*

tékgyöngyök jelennek meg rajta. Hebegve szól) Hogy . . . hogy miért gonosz? . . . *(Hirtelen felderül az arca és kivágja)* mert cica!

Pierot: *(Bús mosollyal magyarázva a Babának, akinek ez sehogy sem megy a fejébe.)* Bizony . . . Van ez így néha . . .

II. JELENET.

A jelenet alatt messziről ideszivárogtatott valami szirup-édes, vonagló zene, melyből néhol tisztán csendül ki az „Oh du lieber Augustin.“ A hangulat szerelmes, izzó. Gránátos maga elé mered. Fáj a szive. Szereti a Babát. Medvécske bárgyu örömmel örül, hogy él.

Pierot: *(A Baba fülébe súg lázas lihegve, nagy rutinnal.)* Te drága, te gyönyörű Baba! Szép vagy; olyan szép, amilyen csak egy rongybaba lehet. Szébb vagy a legszebb francia babánál, szebb az összes bátrnőidnél . . .

Baba: *(Elragadtatva.)* Ách . . .

Pierot: valamennyi elmúlt szerelmemnél . . . gyönyörű vagy . . . tetszel nekem . . . a külsőd szimpatikus, a lelked az csodás. Te rejtélyes Szépség és én *(Pierot nyújtózkodik)* én vonzódom hozzád Baba, én . . . én szeretlek szivem minden remegésével Baba, . . . én inegörülök . . . én elpusztulok *(Pierot nagyot ásít)* nélküled Istenfőm és . . .

Baba: *(Didereg a felé csapó láztól.)* Piehhó, szechellem . . .

A kabulisztáni romantikának mentsvára, hogy vasutnak, távirópóznának, rendes utnak hire-nyoma sincsen. Pesavárból vezet ugyan egy automobil ut Dsellalabádba, de arra csak az emir öfensége utazik, másnak fejvesztés terhe alatt tilos a használata.

Kabulisztán nagy része hegyes vidék. Sziklás térségek, sivatag részletek, uttalan völgyek, kopár hegyek váltakoznak összevisszaságban, amit a letűnt korok kultur-romjai tesznek érdekessé, hangsúlyozva a jelen sivárságát, pusztaságát. Ugy érezzük, hogy a világ végén vagyunk, ahol megállott az idő kereke. Az 1001 éjszakák meséinek lovagjai, hősei erre utaztak. A sziklacsúcsok vártonyai elátkozott királylányokat rejtegetnek, várva felszabadítóikra, a királyfiakra. Ősi, elhagyott budhista klastromok hívogatják az utazót, hogy nézze meg a titokzatos templomokat, tömjén-füstös, aranyozott bálványait, márványfalai díszét és csodálja meg ragyogó freskóit. Elefánt bronz kolossusok félig betemetve a sivatag homokjába, rámerednek a nézőre, kérdőjelet állítva a kutató elé, — fejszd meg, ki vagyok, mi vagyok. — Feleletképen rástűit a szél, felkapva a homokot, hogy másutt temessen be valamegyes kultur-romot. Toronymagasságú budha-szobrok bámulnak maguk elé a meredek hegyoldalon, jobbról balról szikláb: vajt fülkével, ahol kegyes szerzetesek

Pierot: *(Extázissal szaval. Lassan halkul a szó, elcsuklik a hang s az utolsó sort már álmlában mondja)*
Te vagy, Te vagy nékem a virág mosolya, vergődő bús lelkem százsziñű himpora, szivárvány vagy Te a könnyező szememen.

Gránátos: Szép Dáma, könnyörgöm . . . légy a feleségem.

Pierot: Te vagy, Te vagy az én legelső szerelmem.

Baba: *(Elhiszi. Csillogó szemeit lecsukja és diszkréten suhog a selyem, amint lába lassan lecsuszik Pierothoz.)*

A zene hirtelen elhallgat. Csend, csak az óra ketyeg a falon: tik, tak . . . tik, tak . . .

III. JELENET.

Reggeledik. Az utcáról kocsiörgés, villamoscsengetés hallatszik. Az ég szürke, piszkos és benehezedik a szobába. Minden rideg, józan és unalmas: kezdődik az élet. A babák nyugodtan alszanak.

(Be kellene venni a Miatyánkba nyolcadik kérdésnek, hogy: „és vedd el mitőlünk ébredéseinket“.)

Katonák mennek; trombitászók.

Medvécske: *(A hangra kinyitja a szemét. Fölnéz a borús égre és semmit sem gondol. Azután a szobában tekint körül, majd a sarokra esik tekintete. De ekkor úgy elcsodálkozik, hogy leesik az álla és fölborzolódik a műszőr a fején:*

A sarokban melegen összebujva, csendesen pihen a Baba a — — Gránátossal . . .)

(Függöny.)

morzsolgatták egykor olvasóikat. Az évezredek óta elhanyagolt utak szélén Asóka király kőoszlopa hirdeti a világnak Budha tanítéleit, amelyek annyira hasonlítanak a krisztusi tanításokhoz. Magukra maradt városok, stupák integetnek — jöjjetek, mesélünk nektek valamit ami időnkőről és oly csábosan zenél a szél a bronzszobrok között, mintha harangjáték lenne, sir, panaszkodik, mintha mondaná: — hiúság, hiábavalóság minden e világon

Ezek a romok a Kr. e. évezredről beszélnek, amit a hithű moslim kabulik nem értenek meg és budh-parasztinak (bálványimádó) fokozzák le a tegnappelőtt fenséges kulturáját.

Kabulisztán korlátlan ura az emir, aki elmondhatja magáról, hogy független úr. Az már mellékes hogy Afganisztán ütköző ország lévén az angol és orosz szféra között, nem törődnek vele, semleges területnek hagyták. Ehhez hozzájárul a vidék terméketlensége, népe vadsága és harciassága. De az már nem mellékes az emir szempontjából, hogy az angolok kemény 200,000 Rupiát fizettek havonta azért a csekély szivességért, hogy az orosz front előtt örködött s egy esetleges támadás esetén seregét felvonultatta volna. 1913-ban még így volt.

Az emir nagy despota országában. Nagy fegyelmet tart, bármilyen csekélységért halálbüntetést szab, ha neki úgy tetszik. Ő annyira nagy úr és ragyogón tündöklő, hogy ha megjelenik alattvalói között, mindenki szemlesütve áll előtte, még a miniszterei is. Így újságolta ezt nekem Malér-Kotlában a delhibeli mogulok utolsó sarjadéka, Ali kán.

Mikor ez a félbarbár fejedelem Indiába érkezik, az útjába eső katonai állomás előtt leszáll, egyedül, gyalog indul utnak. A legelső európai, aki elébe kerül, értékes nyakláncsal lepi meg, jeléül annak, hogy megérkezett a nagy úr. Leadják a szokásos ágyuldvéseket, fejedelmet megillető módon fogadják. A legérdekesebb az, hogy az emir ilyenkor csupa jószág, szeretet, egypár napig valóságos minta fejedelem. Hazaérkezve leveti kulturmaszkját, folytatja zsarnoki uralmát a pastúk nagy gyönyörűségére.

Napló-töredék.

1917. okt. 5.

Megkönnyebbülten sóhajtott mindenki, mikor jött a parancs: Az állást s a fedezékeket, téli állással s téli fedezékekkel átépíteni. Kezdtük ünni a naponként való csomagolást, az állandó bizonytalanságot, az állandó készenlétet az indulásra. Vagy menjünk, vagy ne! Végre eldőlt: maradunk! Berendezkedünk minden elképzelhető kényelemmel.

Előszedjük jövőre vonatkozó terveinket: „Barátom, én most csináltatok magamnak egy fedezéket két

ablakkal, becsukható ajtóval, schrapnell és tábori gránát menteset, faragott. . . „Az semmi“, Pajtás én két szobás fedezéket fogok csináltatni, olyat, hogy a víz nem fog becsurogni.“

„Fényes lesz, én szeptemberben, ha haza megyek szabadságra kihozom a korcsolyámat s csináltatok korcsolyapályát. Hajmeresztőbbnél-hajmeresztőbb tervekkel állottunk elő, egyikünk kuglizót, ródli- és korcsolya-pályát tervez, a másik fürdő és olvasó szobát, sőt akad olyan vakmerő is, aki zongorát akar kihoztatni. A sok nagyszülő terv hallatára nekem is támadt egy szédítő eszmém: Tentát és tollat fogok hozatni! (tervemem nem kell lekicsinyelni, ez itt a harctéren a kényelem és fényezés netovábbja, tollal, tentával irni.) Nem is mondtam el tervemem senkinek mert meglepetésnek szántam. Egyik szabadságra induló emberemet bízta meg nagy titokban a tenta és toll beszerzésével, ígérve neki fűt-fát, boldogságot azon esetre ha meghozza s megfenyegette, hogy kiküldöm a Caruntára Himnuszt énekelni, ha elfelejté elhozni a kívánt dolgokat.

Eltelik három hét, szabadságoltam beérkezik s hozza a csomagot. Az arca nem mutat sok biztatót, kicsomagol 5 üveg tentát. A hatás leirhatatlan, minden oldalról ostromolnak: adj nekem is egy üveggel, nekem is; hármát megtartottam. No most nézzük a tollakat! Csakhogy itt baj van, emberem megjíjvedve jelenti, hogy az a csomagja amelyikben a tollak voltak elveszett. Kissé boszantott a dolog de nem estem kétségbe, az új, szabadságra induló transzporttal hoztam tollat s tollszárat. Újabb három heti várakozás után kaptam vagy 10 tollszárat, de kis tollat csak az egyik hozott s annak is le volt törve a hegye. A kétszeres családós türelmemet erősen próbára tette s megfogadtam, hogy ezentúl ilyen nagyszabású dologba nem vágom a fejszém.

Azóta állásomat, futóárkaimat, drótkadályaimat teljesen kiépítettem, egy szakasz-parancsnoki s három legénységi fedezéket készítettem, elvégeztem az akna-gránátvető- és géppuskás tanfolyamot, de író tollat máig sem tudtam szerezni, mostanában egyik bajtársam könyörült meg rajtam s adott kölcsön egy kis tollat. Végre irhatok tollal, tentával, de hogy egyetlen tollam el ne romoljon csak vasárnaponként használom.

Ha van valakinek egynéhány írótolla, kérem hozza el nekem, szívesen adok érte 1—2 üveg tentát s 5—6 tollszárat.

Muszká fogás.

„Állj ki vagy?“ . . . A cirkáló járőr két embere mozdulatlanul menesztí szemét a sötét lombok közé . . . Állj ki vagy? . . . Két fegyver csörren, az alak megfordul s futni kezd az ellenkező irányban. Két csattanás s a végtelen erdő haragosan veri vissza a lövések visszhangját. A levelek megmozdulnak, a suttoágst

még kísértetiesebbé teszi a megrémült kúvik kellemetlen rikácsolásra.

A két alak újra tölt, a sápadt holdfény vészesen villogtatja a feltűzött szuronyokat. „E mán muszka, komám!“ „A-vvót, utána!“ Két pár nehéz bakancs csörtet előre az uttalan erdőben, embereink fújva, lihegve kergetik a képzelt muszkát, időnként lőnek utána, hátha eltalálják, majd ismét uccu neki! Percekkel előbb békés, jámbor lelkük otthon mulatott a kedélyes kis családi körben, kacagó, vidám gyermekeik közt s most harcias lármájuktól visszhangzik az egész táj. A rendetlen lövöldözésre többeket csal oda kíváncsiság, az üldözők száma egyre növekszik. Kézi villanylámpák kutatják át a bozótokat s vizmosásokat, hasztalan. Az állítólagos muszka vagy nagyon ügyesen rejtőzött el, vagy pedig a túlzott képzelet játéka az egész. A sikertelen hajsza után a főszereplők elégedetlenségét még fokozza egy csipős megjegyzés: „Valami ürge lehetett az hátya!“ Két szempár haragos villámokat szór a fecsegőre, az ezután felharsanó kacaj a nap hőseinek dicsőségét egészen megrendíti. Haragosan s mogorvány folytatják útjokat, lám-lám egy szőkevény muszka miatt ilyen csufságosan kell átesni „No, de csak kerüljön a kezeink közé!“

A dolog magyarázata egy új intézkedésben rejlik, ugyanis a belországból megszökött muszkáink közül többen vonalainkat átlapódva igyekeztek hazajutni, ennek megakadályozására kellett felállítani a vonalmögötti cirkáló szolgálatot. Az ilyen apróbb tévedések a legéberebb figyelem mellett sem kerülhetők el s más anyag híjában szolgáltatják az ártatlan évődés anyagát.

Czelder zls.

Bajok a bajmegállapítás körül.

Kiképeztetésem közben kidültem. Dr. Sz., akkori pótzászlóalj orvosfőnök felküldött a budapesti honvéd helyőrségibe, a mostani Zita királyné kórházba, bajmegállapításra.

Éjszaka utatunk s reggel összetörve értünk ki a kórház felvételi irodájába, hol kikérdeztek nationálénk felől. Ennek elkészültével már azt hittük, hogy elhelyeznek a barakok egyikében, hol korgó gyomrunkat, a magunkkal hozott, jóféle hazaival megbékíthetjük. De sajnos, nem így történt

Mellénk adtak egy altisztet, ki a kórházat körülölelő kerítésen kívül körülvezetett bennünket, honnan bekukkanthatunk már az ígért földjére, Végre egy külön is körülkerített kis házba értünk, hol megtudtuk, hogy fertőtlenítésnek miatta vezetődünk oda.

Korgó, üres gyomrom falai bedőléssel fenyegettek már, éltetett azonban a remény, hogy úgy sem tarthat sokáig a procedura.

Értéktárgyaikat, pénzünket, bőr- és fémből

készült tárgyaikat átvette Aesculap fel nem kent papja, egy mosolygós arcú, kövér házmesterképű bácsi, ki minekutánna ezzel elkészült, kiadta az ordrét: »Vetközni!«

Megnyitották a meleg csapot s mi oda állotunk a csap alá, mely áldást osztó zuhatagaival a magunkra kent barna kátrányszappant, szép lassan lemosta s vele együtt a bacillusok nyüzsgő tömegét.

A szerencséből fehérré vedlés metamorfózisán túl estünk volna.

Ránk teregették a szép, fehér lepedőket s így megtisztulva minden földi szennytől, bejutottunk a kellemesen fűtött Nirvánába, azaz az öltözőbe.

Közben a »nagy áldozár« már t. i. házmester, ki a rajtunk volt bacillusokat áldozta fel, a ruháinkban lakókat is előkészítette az áldozatra! A fehér (?) neműinket felkötötte, a ruhákat felaggatta fa-fogasokra s az egészet a fertőtlenítógép sötét gyomrából kitölt, kerekeken guruló kocsira akasztotta fel. A nagy Moloch csak úgy nyelte a sok ruhát! A cipőket és hakancsokat, egy fertőtlenítő »bájitalal« telt fazékba mártogatott fene nagy kefével kenegette be, csak úgy csurgott le róluk s beléjük a nedveség. Még estefelé is csak úgy cuppogott bennük a lábunk.

Ekkor, mint villám a felhőtlen égből, egy vész-gondolat cikázott át agyam tekervényein

Borzasztó, mi lesz az én drága ártatlan csomagommal? Szinte megdermedtem, ha arra gondoltam, hogy mily szomorú sors várja a finom dobronyai vaját, a jóféle szálamit s a szép, kerek osztyepkát, mely sokat ígérően rejtegette bájait a doboz fenekén

Kirohantam az előcsarnokba s könyörögtem az »áldozárnak,« hogy vigyázzon a csomagokra, nehogy a többi lommal bekerüljön a fertőtlenítő készülékbe!

Igyekezett megnyugtanni felzaklatott idegeimet, mondván »Neféljen önkéntes úr, már csak nem néz ki belőlem olyan bolondságot, hogy 100 fokos melegnek tegyem ki szegény osztyepkáját?«

Megnyugodva léptem be a fehér lepedős szellemek társaságába

Egy félóra telt el, miközben a fertőtlenítő gépben rettenetes harcok dúltak a bacillusok ellen. Egyre eregették a lysoform és egyéb gőz és gázokat, majd forró levegőt, mely a párák ruhákat megszártotta. Végre belépett az »áldozár« s kinyitva a fertőtlenítő innenső oldalát, kihúzta a kocsit, leaggatta a ruhákat, mindenki átvette a magáét, sietve az öltözőkódéssal.

Öltözőkódés közben hallom, hogy elkiáltja magát az áldozár, kérdeve, hogy »Kie ez a csomag?« s felmutat egy csomagot, mely

Elsápadtam s majd leszédültem a padról, észert az éhség, másrészt a most ért csapástól

Hiszen ez az én csomagom, mondom kétségbeesve Csak úgy csurgott belőle az olvadt vaj

Szivszaggató látvány volt az, midőn később a 23 asba kerülve, letörtén ütem agyam szélén s borus homlokkal bontogattam a csomagot! Lysoformgőz tódult elő belőle. Szinte hallottam a gúnyoros dzsinnek halk, elfojtott kacagását! . . . , Mélázva néztem az agyon fertőtlenített osztyepkát, az összeaszott szálamit . . . és a vaj

Ezóta tudom már én is, hogy mi a Lysoform! Valamivel később találkoztam J. hadnaggyal, ki szintén korgó gyomorral érkezett meg a kórházba, meginvitáltam tehát magamhoz Rossz.

A lovasság visszavonulása.

A *tüzeltőnek* (tüzér) és a *vízpuskásnak* (géppuskás) nagyon szépen csengő sarkantyú volt a cipőjén, csizmáján. Kissé irigykedtünk is rájuk, mert ha együtt mentünk végig az utcán, inkább ő utánuk néztek a lányok, mint mi szürke gyalogosok után. Titkolt irigységünknek becsméréssel és gúnyaladtunk kifejezést? Kérdeztük, hogy a sapkájukon miért nincs sarkantyú. Magasabbrendű voltuk büszke tudatában tudomásul sem vették szavainkat. Természetesen ettől még jobban forrt hennünk az irigység. Naponta titkos megbeszéléseket tartottunk, hogy mivel is lehetne őket csuffá tenni? De egyik eszme sem tetszett és mi gyűlölettel tekintettünk az ágy alól csúfrudáros csillogással szemtelenkedő lakkcipőkre. S mintha még a sarkantyúk is tudták volna, hogy mily gondolatok emésztenek bennünket, már messziről hallottuk, hogy a moll akkordban csengő vízpuskás jön haza. Majd nem sokára a dur dallamu tűzér jött meg . . . Ezek ketten mindig összeültek és a sarkantyú, a ló, s a szerintük az első fegyvernem: a lovasság felől folytattak szakavatott beszélgetéseket. Legendás lónevek röpködtek, bravúros lovaglásokról esett szó . . .

Mi az egyik ágyról, mely egy — a tűzérstől a gyalogsághoz áttett hadapródé volt, — látszólag másról beszélgetve hallgattuk őket. Néha tüntetőleg éljeneztük az egyedüli hős tűzért, ki látcső nélkül látott elő és szabadon levő ellenséget, de azt is csak — a gyalogságnál . . . Ránk sem hederítettek . . .

A fogzást váró 42 éves önkéntes végre egy kis szünetet felhasználva kérdést intéz a gyomorbeteghez:

— Te, láttál-e már sebesült tűzért?

Erre a nyílt hadüzzenetre a tüzöltő az első pillanathoz sem tudott jutni . . . Majd felbőszülve ezen az arcállanságon — büszkén vágja ki:

— Igenis, én láttam . . .

— Annak is a gránát esett a lábára, mikor az ágyúba akarta dugni . . . szólalt meg a kiugrott tűzér . . .

Óriási hahota fogadta ezt a roppantúl kedvünkre való közbeszólást... Hiába beszélt már a tűzoltó és hiába ágált a vízipuskás, végkép elveszett a respektusuk arra a napra... Mint jó fegyvertársakhoz illik, mindketten otthagytak bennünket. A moll és dur sarkantyú hangok egymásba folyva zörögtek lefelé a lépcsőn...

Nem volt elég ez az erkölcsi diadal, még kézre-foghatóbb győzelmet akartuk aratni a legirigyeltőbb fegyvernemen... Sok ideig tanakodtunk, míg végre a káros hadnagynak nagyszerű eszméje támadt és szíü indián csataordítással húzta ki az ágy alól a gyönyörűen csillogó lakkcipőt... Az árva sarkantyú kegyel-met kérően csengett, de nem volt irgalom!...

Előszedtük az olajfestéket és a leghazafiasabb érzületből befestettük az egyik sarkantyút pirosra, a másikat zöldre. Így járt a rencgát vízipuskás cipője és sarkantyúja is, ki szülő anyját a gyalogságot ily csúfól elhagyta és „mi, lovasság”-nak vallotta magát... Nagyon szépen festett a színes sarkantyú!... Visszatet-tük őket és izgatott kedélylyel aludtunk el, hogy más-napra kelve lássuk az eredményt...

Felderült a vasárnap, a korzózás, flörtelés és lakkcipők napja. Elővigyázatosságból már 10 óraker-különféle ürügyekkel kimentünk a kertbe, nehogy el-áruljuk magunkat egy önkéntelen pillantással... de az is lehet, hogy a felfedeztetés esetén számítható roham és támadás hatásán kívül legyünk. Meg aztán ritka ember szereti, ha a legszebb sarkantus cipővel szakítják be a fejét.

Legmagasabb fokra hágott az izgalom és foga-dás-akat kötöttünk, hogy észreveszik-e vagy nem? De abban az óhajban megegyeztünk mindnyájan: bárcsak ne vennék észre!...

Eltelt a kritikus félóra és a lépcsőház ajtaján be-gyakorlott bicgéssel, (mely csak a civil közönségnek volt szánya) — kilépett a lovasság... Élesre vasalt szalonnadrágjukat még egyszer végig simítva fordultak ki a kapun...

Egy semleges gyalog hadnagyot küldtünk ki be-obachternek, hogy kísérije őket és minden legkisebb körülményről tegyen vázlatos jelentést. Mi pedig az eshetőségeket találgatva vártuk a fejleményeket.

Pont 15 perc múlva futólépésben kanyarodik be a kapun a megfigyelő és egyenesen felénk tartva a sapkáját feje fölött kétoldalt lengetve jelzi az ellenséget: — „jönnek!... be az unterstandba!”... Teljes fede-zést keresve a viztorony mögött tűntünk el. A dühtől szinte tájékozva fordult be a kapun a lovasság s egye-nesen fel a szobába tartott... Nem mertünk előbujni, míg a csúfított fegyvernem egyszerű zsevrő cipőben újra el nem tűnt az utcán...

— Hogy történt?... rohantuk meg a veszély elmúltával a hirhozót...

— Lépésről-lépésre követtem őket. Egy villamos

megállónál felkapaszkodnak a villamosra; elől a tűz-oltó, utána a vízipuskás. A hitehagyó már ott észre-vette a tűzer sarkantyúinak színváltozását, de ugy-látszik, hogy még megmaradt benne a gyalogság alap-termszete, mert elmosolyogta magát, de talán kár-örvendésből nem szót egy szót sem, hanem, mintha nem látva semmit, fölszállt ő is. S talán hiuságból meg-nézte a saját csengő jószágait, hogy mennyivel szebb, ha a sarkantyú fényes s akkor megdöbbenés ült ki az arcára s dühtől remegő szájjal figyelmeztette a nehéz tűzrészeg... Aztán a legközelebbi megállónál leszáll-tak s a legnépesebb utcákat kerülve erőltetett menet-ütemben, sőt vágatában jöttek hazafelé... Én egyenesen jöttem, azért még így is alig tudtam őket megelőzni...
... Másnap a lovasság más szobába költözött...

K—f.

Hőseink.

Kristóf Lajos őrmester 1914.

A San partján történt. Nappal a San partját csupán otthagytott tábori-őrsök tartották megszállva, a csapatok a hátrább levő falvakban voltak. Egy napon a 7-ik századtól Kristóf Lajos őrmester maradt kinn 6 emberrel Észreveszi, hogy az orosz át akar kelni a folyón és nagy tömegekben nyomul a San felé. Kristóf a század félig-meddig elkészített védelmi szakaszát 3 emberrel megszállta: egy embert a jobb, egyet a balszárnyra és egyet pedig a középre. Mindegyik mellé odaállított egy rakasz töltényt és élénk tüzelést rendelt el. Ő maga pedig a felmaradt 3 emberével szaladgált ide oda és ott lépett fel, ahol a legnagyobb szükség volt rá. Az orosz azt gondolta, hogy erős csapatokkal van megszállva a vonal és egész napon át hiába kísér-lette meg, hogy a folyót megközelíthesse. Kristóf őrmester a hat emberével megakadályozta, hogy míg a század este 6 óraker bejött, az ellenség átkelhesse a Sanon.

Azóta ez a hőstünk is csak emlékünken él, mint annyi jó vitézünk. Kitüntetései: arany vitézségi érem kétszer, I. oszt. ezüst kétszer, II. oszt. ezüst, bronz két-szer és a német harcsoérem.

Gaál askv. 1914. november.

Zagorize mellett egy járőrrel kiküldetett, hogy derítse fel, vajjon a Redzin majort megszállva tartják-e az oroszok? A major előtt lévő erdő szélére érve, látja, hogy az oroszok zárt tömegekben nyomulnak éppen a major felé, csakhogy egészen más irányból és más csoportosítással, mint ahogy vártuk. E körülményről azonnal jelentést küldött a parancsnokság-hoz s még két idegen csapat járőrével egyesülve erős és eredményes tüzelést nyitott az előnyomuló

ellenséges erőkre. Ő maga súlyosan megsebesült ugyan, de megakadályozta az ellenség kifejlődését és előnyomulását s kitartott addig, míg saját csapataink felfejlődhettek és a váratlan csoportosítással szemben megfelelő erőket vethettek harcba.

Arany vitézségi éremmel lett kitüntetve.

N. N. honvéd.

Biala mentén még az orosz és a mi vonalaink között a parasztek szépen közlekedtek, mászkáltak, bejártak *Staskowskúra*, ahol orosz parancsnokságok voltak. Tőlünk mindig járőrök mentek ki, hogy a parasztek kikérdése útján jelentést hozzanak az ellenségről.

Az egyik járőr különösen pontos, részletes és a valóságnak megfelelő jelentéseket hozott. Nem tudták a parancsnokságoknál mire vélni, hogy honnan tudja ezt a járőr. Mert még azt is megtudta jelenteni, hogy az ellenséges ütegek hol állnak, ki a parancsnok stb. Végre a járőr parancsnok megvallotta, hogy van egy honvédje, akit mindenki kinevetett lányos kinézése miatt. Ez az ember, mikor az ellenséges vonalakhoz közel ért, átöltözött asszonymak és úgy teljesen gyanútlanul engedték be az oroszok a faluba. És így mindent kikutathatott.

A hadtestparancsnokság a sok pontos jelentésért megajándékozta őt 100 koronával. Ezen vett egy dísznót és megvendégelte az egész századot.

Egy napon aztán az oroszokat felváltották. Ő ezt nem tudta és a rendes uton gyanútlanul ment az orosz vonalak felé. Felszólításra nem állott meg... agyonlőtték.

A kis önkéntes.

A korzón száz leány is sétált. Mégis Katóka volt a legszebb. Olyan fehér volt, mint egy szentkép és mindenkinek nagyon tetszett.

Fehér, nyári ruháskájánál, talán csak arcát volt jobbrebb, Bokája: károsú, szárazboka és a szemét halvány lékek.

Minden este kiint volt a korzón. És egy borongós május este. Szerecskéje dobogni kezdett: szerelmes lett egy önkéntesbe...

És kacagott, mint egy vadgalamb, csak akkor ment el kissé kedve, Mkor a sápadt kis önkéntest betették egy nap a menethe.

Azután nem volt soha nyugta. Úgy éarta mikor jön a posta, Amely a tábori lapokat naponta szépen vitte, hozta.

És imádkozott minden este: Édes Istenkém hozd őt vissza! S ha elmaradt egy tábori lap, úgy drakkolt a holnapban bókára.

A kártyák egy nap elmaradtak. Elmúlt egy hosszú-hosszú hónap És egy sem jött. A szerecskéje majd meghusad a kis Katónak.

Pedig a sápadt kis önkéntes megegyasztalná ám Katinkát, [tintát, Csak azért nem ír, mert az Égben nem tud kapni — a szegény —

PONT.

Kitüntetés, előléptetés.

Tiszti kitüntetés és kinevezés.

Tóth József hadnagy III. o. katonai érdemkeresztet, *Brezina Gyula* hadnagy és *Hager Gottfrid* főhadnagy ujalagos legfelsőbb dicsérő elismerést, *Koszka Gyula* és *Lehoczky Béla* hadnagyok a legfelsőbb dicsérő elismerést kapták.

A „Rendeleti Közlöny“ hozza: Alezredes lett *Schuster Alfréd* őrnagy. Főhadnaggyá lett a tartalékban 1917. nov. 1.-i ranggal *Kálmár Jenő* hadnagy (rangsor száma 61). Százados lett: *Boyu Anasztász* főhadnagy. Századosi cím és jellegzet kaptak a következő szolgálaton kívüli főhadnagyok: *Skultéty János*, *Polgár Izidor* és *Mátyássy Gábor*. Századosi címet és jellegzet kapták *Meszlényi Géza* és *Pásztory Gyula* népfőlkelő főhadnagyok.

Legénységi kitüntetések.

Az ezredparancsnokság által **bronz vitézségi éremmel** lett kitüntetve *Kollár János* szakaszvezető Felsőpetény, *Gál József* Balogpádár, *Szekér László* Serke, *Cser József* Palin, *Bisztriánszki József* Gyetva, *Csordás István* Buják, *Pásztor István* Buják, *Bakita György* Perhát, *Gyurcsó Mátyás* Királyhegyalja, *Mede M. nyhért* Somoskőujfalu, *Lesták György* Erdőbádony, *Mikurcsik János* Bikás, *Laurincz Szilveszter* Benesháza, *Kamogyai István* Nagyszalatna, *Sipos Sándor* Tápiószele és *Tóth P. Mihály* Beregrákos. honvédek.

Vasérdemkeresztet kaptak: *Szabó Lajos* Litke és *Szlatinszky Pál* Losonc, tizedesek, *Rausza János* Tótpelsőcz, *Kinczel Antal* Mezőfőny, *Berta László* Litke, *Szójka Ferenc* Hajdudorog, *Gerbár András* Nyiregyháza, *Gyurjancsik János* Boroszló, *Lipta Károly* Mezőhegyes, *Hegedűs Márton* Zólyom, *Gonda József* Pelőczárdó, *Mársiczky János* Cserhátsurány, *Gurela Fedor* Ungsasfalva, *Bencsik Imre* Fülekpilis, *Hávrelyák Fedor* Tiszalonka, *Mazurka István* Szendrő, *Szabó András* Kassa, *Kovács Sándor* Tereske és *Kelemen János* Erdőkürt, honvédek.

Előléptetés a pótzászlóaljnál. *Prandl János*, *Deutsch Géza* és *Buday Aladár* címz. szakaszvezetők val. szakaszvezetőkké, *Piskó Samu* őrzetető tizedessé, *Belágh Lajos* kpvj. őrzetető tizedessé, *Ferjencsik József* npf. őrzetetővé, *Klein Armand* tizedes szakaszvezetővé, *Jandura János* szakaszvezető őrmesterré, *Dezso László* é. ő. tizedes, *Hugyecz János* tizedes és *Gruber Lajos* tizedes szakaszvezetőkké, *Somogyi Károly* tizedes II. o. számvivő altiszté.

Előléptetés különféle alakulatoknál. *Zsiday József* őrzetető tizedessé, *Zsabka János* őrzetető tizedessé, *Klobusitzky Aladár* é. ő. tizedes szakaszvezetővé, *Liszka György* népf. cím. tizedessé, *Szárnovszky Sámuel* és *Bali Lajos* szakaszvezetők őrmesterré, *Grael András* és *Kristóf János* ujoncok őrzetetőkké.

Hírek.

B. u. é. k.

B. u. é. k. ezt így leírhatnám, mintegy magam elé vetve sablonszerűen, fehér karton lapokra, az utolsó délután, vagy csak este — jobb későn mint soha — mindegy, hogy másnap pirosarcu postások vigyék e pár betűt távol városokban, az utcán — ha a vonatok nem késnének oly érzéketlen következetességgel — asszonyom! Mondom, ez így lenne talán helyesebb — ó, tudom! — ama bizonyos formák betartásával, melyeket nagyon régen Madridban — ha jól tudom, még Don Carlos esztelensége előtt — róttak igen finoman, aranszegélyű pergamenre s azóta állandó főmeghajtással jelezzük tiszteletünket és valóban mélyen gyökerező nagyrebecsülésünket irántuk. De ne feledkezzék meg asszonyom: e négy betű megfelelő elhelyezése, micsoda körültekintést igényel, főképpen ha az illatos couvert-re az Ön nevét alkotó betűket szándékozzuk egy ugynevezett fájdalmas mosoly kíséretében, mintegy odalehelni! És mivel e körültekintés — hiszen Ön tudja! — mindenesetre bizonyos fizikai időpazarlást jelent, most teljes bűnbánattal ki kell jelentenem, miszerint absolute nincs időm körültekinteni! C'est la guerre! — és hiába mosolyog asszonyom és szőke fűrtökbe öltözött fejét hiába hajtja kétkedve oldalt és hasztalan is igyekszik csodálatos metszésű szájával elpalástolni idevonatkozó és rám nézve lesújtó gondolatait, melyeket e három szóval vélek legeklatánsabban kitalálni: „ó, maga őslógó!” — mely három szavakat, oly lesajnálóan gondolja rólam — gondolom. Mondom, hiába mindez, mert — kegyeskedjék és engedje meg, hogy egyszer másnak is lehessen igaza Önön kívül — mert Ön nem is képzelheti, hogy én „ős-frontmögött-lógó” mivoltomban micsoda fáradságok árán szerzem meg azt a kis bizonyítalan eredetű kapucinernek nevezett itálra való, melynek naponkénti élvezete hivatott arra — bár a tisztí étkездét is meg kell itt említeni — hogy napról-napra tartsa épségben testünket, nem is beszélve finomabb énünkről, mely a háborus konjunkturák — ideértve természetesen a pergőtűzet is! — hatása alatt szánandóan labilis alapokra helyeztetett. — Ó, asszonyom, ha ön csak egyszer is bepillantatna a háboru borzalmaiba, — a háboruéba, mondom, ami itt dúl, sistereg, zörög, fűtyül, zenét-szerez, cimszallagot ragaszt, kéziratoz és korrigál a fiókszerkesztőségben — nem ejtené többé gondolatban sem, lesajnáló legyintéssel azok nevét, akiknek valamely — mondjuk — pech folytán, nem adatott meg az a boldogság, hogy kényelmes fedezékben szivarozva várják meg a békekötést, hanem reménytelen predestinációjuk: fiókszerkesztőség-nek nevezett robotalt végezni be földi pályafutásukat. (A propos itt némi halk elérzékenyüléssel fel kell idéznem egy néhai hasonló sorsú szerkesztő-társ emlékét, akinek szubtilis lelkivilága nem bírta ezt a rettentő háborút s

teljesen elvesztve egyensúlyát, egy válságos pillanatban elolvasta saját kéziratát, természetesen szörnyet halt. Szegény fiu... Gondolom a karácsonyi szám előtt történt... Harminckét oldal...)

Ó asszonyom, ha Ön — mint említettem — csak egy pillanatra végig jártatná nemes tekintetét a háboru eme legborzalmasabb csata-terén — én nem tudom mi történe Önnel, ismervé tuffinomult idegrendszerét. Nem is kívánom ezt. Ne lássa soha azt az utat, melyen én a sir felé vonulok, némán, lehajtott fővel, ajkamon fáradt mosolylyal és az Ön nevével. Ne lássa soha. Inkább gondoljon rólam bármit, tételezzzen föl neveletlenségét — mon Dieu! — avagy járatlanságot bizonyos spanyol honból idáig-származott kódexekben, mert tudom, hogy azt semmiképen sem hiszi el, hogy fizikai időm hiánya — mely, mint volt szerencsém kifejtteni előbb, a névjegyen történő írásnál a körültekintés alkalmazása miatt multhatatlanul szükséges lett volna — kényszerített arra, miszerint itt e hasábokon lehetek olyan szerencsés, e négy betűt egészen röviden és egyszerűen lenyomtattni az Ön számára, asszonyom: B. u. é. k. Oberon.

Szabadságon: Juhász László alezredes ezredparancsnok a VI. hadtest parancsnokság által engedélyezett 28 napi szabadságát december hó 20-ával megkezdte Távolléte tartamára az ezredparancsnokságot Dezső Lajos alezredes, a II. zászlóalj parancsnokságot pedig Magassy Zoltán százados vette át.

Szabadságon lévő tisztek, tisztjelöltek. Köszler Géza százados, Regula Antal főhadnagy, Szentiványi Elek Dezső főhadnagy, Wladár Tibor főhadnagy, Tittel Zoltán hadnagy, Lopusny János hadnagy, Maresch Géza hadnagy, Lohoczky Béla hadnagy, Hanzély Béla hadnagy, Zorkóczy Miklós hadnagy, Nagy Lajos hadnagy, Bagó Béla hadnagy, Valgon Dezső hadnagy, Walcz Béla hadnagy, Sólyom Zoltán hadnagy, Oppelcz Balázs hadnagy, Szász Sándor zászlós, Zachar Samu zászlós, Zorkóczy Lajos zászlós, Csillik István zászlós, Murányi János zászlós, Vall Imre zászlós, Droba Emil zászlós, Buda József zászlós, Roman László önk. őrmester, Stolcz Győző önk. jelölt őrmester, Kricsfalussy Béla e. ö. őrmester, Iván Imre önk. jel. őrmester.

Tisztek vezénylése. Ghyzcy Ferencz százados a Marosvásárhelyen felállított 8 napos csapatvezetői tanfolyamba vezényeltetett.

Tisztek, tisztjelöltek, egy évi önkéntesek beosztása, bevonulása, áthelyezése, megbízások: Kórházból bevonult Weisz Miksa e. ű. zászlós az ezredsegélyhelyre osztatott be. Ghyzcy százados távolléte tartamára az I. zlj. parancsnokságot Klinda százados vette át. Marcsék Lajos zászlós beosztott a 9. századhoz. Kupcsok János zászlós beosztott a 7. századhoz. Szöllös János zászlós beosztott a 9. századhoz. Kricsfalussy Béla önk. jel. őrmester a 7. századhoz. Lang Ferencz önk. jel. őrmester a 8. századhoz. Friebe Géza e. ű. zászlós a II. zlj. orvosfőnöke mellé osztatott be. Valgon Dezső hadnagy beosztott a műszaki századhoz. Perichta Antal zászlós beosztott a 39. hadosztály roham zászlóaljhoz. Pogány Gusztáv zászlós áthelyeztetett a 10. századhoz, s Murányi János zászlós szabadsága tartamára ezen zászlóalj segédtisztii teendőivel bízott meg. Dr. Pártos ezredorvos ezredorvosfőnök a VI. hadtest parancsnok-

sághoz helyzetetett át, s ott egy repülő századhoz osztatott be szolgálattételre, helyette a repülő századtól *Dr. Popper* Hugó főorvos osztatott be az ezredhez a megbízott az ezredorvos főnöki teendők végzésével. *Dr. Boskovicz* Henrik s. orvos szabadsága tartamára a III. zlj. orvosfőnöki teendőivel *Fenyő* Miksa e. ü. hadnagy bízott meg. A koronkai gp. tanfolyamból bevonult *Lehoczky* Béla hadnagy a 11. század kézi géppuskás szakasz parancsnokának osztatott be. — A pótzászlóaljtól utbaindított ajább felsorolt önkéntesek vonultak be az ezredhez mult évi december hó 5-én: *Erdődy* László, *Becker* István e. é. ö. szkvezetők, *Varga* István, *Lollok* Károly e. é. ö. tizedesek, *Porubszky* István, *Schrötter* e. é. ö. tizedesek, *Wolf* Gábor e. é. ö. szakv. és *Lichtmann* Sándor e. é. ö. őrvezető az I. zászlóaljhoz osztatott be. *Langhoffer* Ödön e. é. ö. jel. őrmester, *Kemény* Sándor e. é. ö. szakaszvezető, *Bacskor* Béla, *Hilmer* István, *Suschitzky* Sándor, *Erdős* Richárd e. é. ö. tizedesek és *Fischer* Gyula e. é. ö. honvéd beosztattak a II. zászlóaljhoz. *Bechine* Lajos, *Telgarszky* István, *Kovácsik* Béla e. é. ö. szakaszvezetők, *Holesch* András, *Fertich* Lajos, *Kónya* István, *Stróbl* Frigyes, *Ivinsky* László és *Szűts* Sándor e. é. ö. tizedesek beosztattak a III. zászlóaljhoz. *Pösch* Gusztáv tartalékos ág. ev. tábori segédlelkész szolgálattételre az ezredhez a hadosztálytól bevonult. — *Ágoston* István főhadnagy a 4. század parancsnokságával bízott meg. *Süle* Dénes hadnagy a IV. gp. század parancsnokságával bízott meg. — Áthelyeztettek az I. zászlóaljtól a II. zászlóaljhoz: *Poröczy* Vendel, *Pittner* Tivadar és *Csernoch* Jenő zászlósok.

Egy évi önkéntesek vezénylés káros tiszti tanfolyamba. Az I. hadseregnél felállított káros tiszti tanfolyamba az alábbi önkéntesek vezényeltettek: *Becker* István 1. szdbeli e. önk. szakaszvezető, *Erdődy* László 4. szdbeli e. ö. szakaszvezető, *Lichtmann* Sándor 2. szdbeli e. ö. őrvezető, *Bacskor* Béla 5. szdbeli e. ö. tizedes, *Hilmer* Iván 7. szdbeli e. ö. tizedes és *Stróbl* Frigyes 9. szdbeli e. ö. tizedes.

Repülőgép vezetői kiképzésre behívott legénység. Az ezredtől repülőgépvezetői kiképzésre önkéntes jelentkezés folytán az atábbi altisztek vezényeltettek: *Rubin* Henrik I. gp. századbeli tizedes, *Szauter* Lajos II. zlj. aknavető osztagbeli tizedes, *Kemény* Lajos II. zlj. törzsbeli szakaszvezető és *Sándor* István II. gp. századbeli szakaszvezető. Behívottak Wiener-Neustadtban nyernekk kiképzést.

Továbbszolgálatra felvett altisztek. Önkéntes jelentkezés folytán továbbszolgálatra felvétettek: *Kollárik* János IV. gp. századbeli szakaszvezető, *Szinovszki* József ezred törzsbeli szakaszvezető, és *Oláh* László 11. századbeli tizedes.

Hadsereg táviró tanfolyamba vezénylés. *Korponai* József ezredtörzsbeli szakaszvezető, *Lakatos* Gyula ezredtörzsbeli tizedes, *Jusztin* István II. zlj. törzsbeli tizedes, *Bernát* Sámuel 9. századbeli és *Berkó* Ferencz III. gp. századbeli honvédek Szászrégenbe — a hadsereg táviró tanfolyamba vezényeltettek.

Gömör megye közönsége a 16-oknak. 1916. év folyamán Gömör megye közönsége az akkori főispán *Kubinyi* Géza indítványára karácsonyra szeretet-adományokat gyűjtött, hogy azt egy küldöttség vigye ki az ezredhez. Nagyon szép számmal gyűltek össze ajándékok. Azonban a főispáni székben beállott személyi változások miatt 1916. karácsonyára a küldött-

ség nem mehetett ki, így az ajándékok otthon maradtak. Ez éven a vármegye főispánja megkeresésére az ezred *Kún Bertalan* főhadnagyot bízta meg, hogy az ott összegyűlt adományok elszállításáról gondoskodjék. 1917. dec. 18-án Rimaszombatba ment és a többi ládára való szeretetadományt a harctérre szállította, ahol nagy örömet okozott a megérkezett küldemény. Ezenkívül abból az alkalomból gyűjtöttek 3428 koronát is, mely közös megegyezés alapján az ezred üzveg és árvaalapjának adományoztatott.

Adományok az ezredmúzeum részére. *Nieder*mann Béla százados: egy kézi faragású fókos. A 16/1 zászlóalj: egy állásdombormű. *Sólyom* Zoltán hadnagy: 4 drb. tanulmányfej és 1 drb. aquarell portait *Kótai* Gyula honvéd: egy tiszti fedezék modell. *Lakics* Géza vadászkülönítménybeli szakaszvezető: lövedékhüvelyből készített tálcá. *Löffler* Jakob és *Ribár* János 10. szdbeli honvédek: a 10. századparancsnokság fedezékének modellje.

Személyi hírek a pótzászlóaljnál. Kórházból bevonult: *Zeng* Pál, Jenő t. hadnagy. — Kórházba utalták: *Pál* Ferenc t. zászlóst, *Märtz* Miklós t. hadnagyot. — Egészségügyi szabadságról bevonult *Klein* Samu e. ü. hadnagy, *Gál* Lajos t. hadnagy, *Halaj* János t. zászlós, *Bucsko* Sándor t. hadnagy. — *Szeverényi* Samu t. hadnagyot 3 hó tartamára Szügybe szabadságolták. — A mauthauseni hadifogolytáborba vezényelték *Hoffmann* Mátyás népf. hadnagyot. Egészségügyi szabadságra ment: *Marko* János t. hadnagy 4 hétre, *Lissauer* József t. hadnagy 2 hétre, *Simon* József t. hadnagy január hó 18-ig, *Steiner* Fülöp t. zászlós január 18-ig, *Schweitzer* Ármin e. ü. zászlós január 29-ig, *Gyurkovits* Lajos t. hadnagy január 20-ig, *Jantoska* t. hadnagy február 12-ig. — A tanezredhez Inotára vezényelték. *Munka* Sándor és *Pataki* László t. hadnagyokat. — *Győry* István t. hadnagyot február 28-ig a nem tényleges viszonyba helyezték. Az iglói géppuskás tanfolyamról visszavezényelték a pótzászlóaljhoz *Wiesenberg* József és *Bárdos* Ernő t. hadnagyokat. — *Fazekas* Artur főhadnagyot, *Kozacsek* János t. hadnagy felváltására a szatmármegyei munkabizottsághoz Nagykarolyba vezényelték. — *Dr. Kachnicz* Gusztáv hadnagyot a kerületi parancsnokság a pótzászlóalj közigazgatási segéd tiszti állással bízta meg és *Gajdár* József hadnagy átvette az irányító tiszti teendőket — *Dr. Székely* Béla ezredorvost a kerületi egészségügyi főnökhöz Kassára ideiglenesen beosztották. — *Dérer* Béla népf. főhadnagyot a VII. hadsereg körletébe helyezték. — A debreceni 3. népf. gyalogezredtől *Szabó* József gazdasági tiszthelyettest beosztották a pótzászlóalj G. H-ba. — *Kozacsek* János t. hadnagyot végleg a nem tényleges viszonyba helyezték. — *Dr. Korányi* Árpád népf. segédorvos február 22-ig szabadságra ment. *Schäffer* József t. főhadnagy január 30-ig szabadságot kapott. — A 9. honvéd pótzászlóaljól áthelyezték *Szirbusz* Andor t. zászlóst. *Klein* Samu e. ü. hadnagy szabadságra ment Budapestre és Klenócra. *Guttmann* Árpád t. hadnagy lapunk kiváló szerkesztője 14 napi szabadságát Budapestben és Veszprémen tölti. — *Krausz* Elemér népf. főhadnagy 1918. május 31-ig felmentése folytán a nem tényleges viszonyba helyeztetett. — A kassai honv. ker. parancsnokság távirati rendelet folytán *Klincz* Leó t. zászlós útbaindult a X 17. népf. hadtápszászlóaljhoz Lublinba. *Cséfalvai* Iván zászlóst a XXXVI. 2. menetszázadba osztotta be a pótzászlóalj parancsnokság.

Kórházból bevonult Kisfaludy Ferenc törzs-
őrmester szolgálatára a II. géppuskás századhoz
osztatott be.

Helyreigazítás. A karácsonyi számban megem-
lített *Szultórisz* Gyula nem kpvj. őrmesterré, hanem
hadapródjelölt őrmesterré lépett elő.

**Kimutatás az ezredsegélyalapja javára be-
folyt legutóbbi adományokról:**

Ezredtörzs tisztikarának adománya	K	52—
Báró Miki fogadási nyeresége	"	10—
III. zlj. törzs tisztí étkezéjének gyűjtése	"	30—
Ezred segédtisztí perselyből	"	36—
Ezredtörzs tisztí étkezde perselyből	"	70 50
Ezredtörzsnél befolyt kártyapénz	"	16 56
Ezredtörzs tisztí étkezde persely	"	28—
Juhász László alezredes adománya	"	50—
Szentistványi Elek Dezső főhad. adománya	"	20—
Köszter Géza százados adománya	"	10—
Filla Lajos százados adománya	"	10—
Lehoczky Béla hadnagy adománya	"	10—
Walcz Béla hadnagy adománya	"	10—
Hanzéli Géza hadnagy adománya	"	10—
Valgon Dezső hadnagy adománya	"	10—
Regula Antal főhadnagy	"	10—
Maresch Géza hadnagy	"	10—
Buda József zászlós	"	10—
Droba Emil	"	10—
Vall Imre	"	8—
Csillik István	"	8—
Bagyó Béla hadnagy	"	6—
Román László önkéntes őrmester adománya	"	6—
Vladár Tibor főhadnagy	"	5—
Murányi János zászlós	"	5—
Stolcz Győző önk. őrmester	"	5—
Róth Mór önk. őrmester	"	6—
Szita Flórián tisztihelyettes	"	4—
Priska János	"	4—
Groszmann Vilmos szakaszvezető	"	2—
Ezredtörzs telefon osztaga	"	6:42
N. N. adománya	"	1—
N. N.	"	1—
Ezredsegédtisztí perselyből	"	39:58
16/l. zlj. gyűjtése (gazd. hivatal persely)	"	68—
16 l. zlj. ezredtörzs, műszaki század vonatgy napi hadipótdíja halottak napja alkalmából	"	646:20

Osszesen: K 1234:26

(Folytatjuk a következő számban.)

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen, vagy jelígis levelekre nem válaszolunk.

B. L. önk. szkv Ha megfelelő hivatéri szolgálattal rendel-
kezik, kérje szolgálati uton, Hareteri a inóstitést ajánlatos besze-
rozni. — **Özv. Spitz Menyhértnek, Nagykároly.** A karácsonyi számot
a régi címre küldtük, mivel a levelezőlap, a ilyen a másik címet
jelöli, később érkezett. — **Dutka Andras hunvéd.** A levelezőlapokat
már elküldtük. A lapok dar bonkónt 20 fillérbe kerülnek, (120
darab 24 korona), az összeget a történelmi osztály címére (Besz-
tercebánya) küldje be. — **„Arpu” Veszerés.** Aggódnak hangta-
lan-sága miatt. Neq gondolja, hogy egy kis irás elkelne? Csak
nem merült ki teljesen a magas tóku „Láz”ban? — **J. K. hgy.**
310. Levele jon. — **Kasparik Gyula hgy.** A küldött muziumi
járgyatát köszönjük. Szeretnénk, ha ugyancsak tehetnénk az igéért,

de még eddig nem látható cikkeikért. Vagy csak cikk lesz? Úgy
is jó, de legyen! Mi újság a Piavo mellett? — **Sz. E. Sz. M.**
Vargóde. Kedves és némes szívű valló ajándékukért. Ha több
idővel rendelkezünk, nem itt mondanánk köszönetet. Sajnos a
körülények kényszerítettek arra, hogy csak pár sorban nyilvá-
nítsuk Látánkat. — **Többeknek.** 1. Karácsonyi számunk 7. azaz
hét zer példányban fogyt el. 2. Műmellekletünket csak lappal
együtt adhatunk. — **S. Micike, Besztercebánya.** Dezső jól érzi
magát, semmi baja. — **T. Z. hgy.** A tárcát várjuk!! — **K. S. Jé-**
akaratu tanácsát köszönjük, de a lap k. árát addig nem emelhet-
jük fel, míg a pap rdvágással meg tudunk küzdeni. — **„Negy-**
inogul.” Vitéz kártya-kérdésekben csak az özv. és árva a lap ja-
vára beküldött 10 K érték ellenében adunk szakértői véleményt.
Ez egyszer még — de precedensül ne szolgáljon — bírn nyve
felelünk köntésére: 6 ra nem szokás bevágni!

Szerkesztőség és kiadóhivatal Tábori posta 425.

Fiók szerkesztőség és kiadóhivatal Besztercebánya
ahová a lapnak szánt közlemények
és előfizetési díjak küldendők. o o

Kiadja: a m. kir. besztercebányai 16. honvéd gyalogezred
történelmi osztálya.

Felelős szerkesztő: KUN BERCI.

HENRY BARBUSSE:

TŰZ (LE FEU)

című Goncourt-díjat nyert

== békerégénye. ==

Fordította:

LENDVAY ISTVÁN

Ára: 10 korona.

Kapható: Fiókiadóhivatalunkban Besztercebányán,
valamint a „**A NAP**” könyvosztályában Budapest,
VI., Terézkerút 5. sz.

Krompecher György és Fia

üveg és porcellán-árú kereskedése

Besztercebánya.

Alkalmos karácsonyi és ujévi ajándékok:

- **ékszerek, fali-, inga- és zsebórák,**
valamint mindennemű ékszerek a
legnagyobb választékban

Schulcz Samu, órás és ékszerésznel
Besztercebányán.

SEIDNER ILONA

BESZTERCEBÁNYA

KATONA ÉS POLGÁRI SZABÓ

**MINDENFÉLE KATONAI FELSZE-
RELÉSI CIKKEK NAGY RAKTÁRA.**

Telefon 67. szám.

Ő cs. és kir. Fensége József Főherczeg
Udvari szállítója.**MULICZKY ISTVÁN**
SZIJGYÁRTÓ ÉS NYERGES
BESZTERCZEBÁNYA.

Készít:

Lószerszámokat, nyereg felszereléseket és a hadsereg részére szükséges mindennemű bőrcikkeket.

GSZÁRÁK JÓZSEF

HUNGÁRIA KÁVÉHÁZA

BESZTERCZEBÁNYA.

STEINER és LÖWY

BESZTERCZEBÁNYA

Gyümölcs-likőr lepárlás- és
rum-gyár.Borovicska-, silvórium-,
borseprű- és barackpálinka
nagyfőzde.

RÖVID NÜRNBERGI ARÚK

nagy vlt sztékban kaphatók

RECHNITZ GÉZA nagykereskedőnél
Beszterczebánya**Schikerle Mihály, Beszterczebánya**

férfi szabó és egyenruha készítő.

Katonai felszerelési cikkek dús raktára

A legolcsóbban vásárolhat

GROSZ JÓZSEF

órás- és ékszerész czégnél

BESZTERCZEBÁNYA

BETHLEN GÁBOR-U. 8.

Utólérhetetlen

a Kardos-féle

ruhafestékujjára és széppé teszi a
legkopottabb ruhát is.

Felsőmagyarország egyedüli elárúsító helye:

Laufer Jenő czég Beszterebányán, ahol
azonkívül festék, olaj és min-
denféle háztartási ezikkek
is kaphatók.Egy kitűnő fényképezőgép 13×18 cm. 6 pléh kazet-
tával; Dopp. Anastigmattal
500 koronáért eladó **Bódy Béla** tábori fényképésznel
16. honvéd gyalogezred. Tábori posta 425.**Beszterczebányai****első magyar****gyümölcslepárlás**Likörkülönlegességek és Rumgyárgőzerőre, Szilvórium-, Törköly-,Borovicska-, Seprű- és Barack-főzde, Cognaclepárlás, Gyümölcs-szörpök és Gyümölcsborsajtóhidraulikus üzemmel ajánlja köz-kedveltségnek örvendő gyártmányait.